

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin NEBATİ* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Türkiye'de engellilere yönelik kamu hizmetlerinin yetersiz olduğu, başta yerel yönetimler olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarının kendi hizmet alanlarındaki hizmetlerin erişimini geliştirmesi gerektiği bilinmektedir. Engellilerin insan onuruna yakışır bir yaşama erişiminin ilk adımı eğitim ve sağlık imkanlarına erişimdir. Engellilerin eğitim hakkı sağlık ve yaşam haklarını doğrudan etkilemektedir. Türkiye'de milyonlarca engelli ve ailesi bu hakkın ertelenmeden uygulanabilmesi için mücadele etmektedir.

26 Temmuz 2022 tarihinde yayınlanan resmi gazete "özel gereksinimli bireylere" yönelik verilen eğitim desteğinin nitelikli ve yeterli bir eğitim imkanı sağlamadığı ailelerce ifade edilmektedir.

Enflasyon oranlarının artışı ve eğitim merkezlerinin ekonomik kriz karşısındaki durumu yapılan %30'luk artışın yeterli olmadığını göstermektedir. Çocukların haftalık en az 40 seans özel eğitim almaları gerekliliği, özel gereksinimli bireylerin gelişimleri ile ilgili uzmanların hemfikir olduğu bir gerçektir. Verilen ödenek bu eğitim için yeterli değildir.

Yeni bütçe görüşmelerinde güncellemelerin uzmanların ve ailelerin talepleri doğrultusunda tekrar değerlendirilmesi aileler ve engellilerce talep edilmektedir. Tek seans ücreti en az 300 olan bu eğitimin yeterli ve etkin olabilmesi için alınacak eğitimin aileye aylık maliyeti 30-40 bin civarında olmaktadır. Aileler bunu karşılayamadığı için çocuklarımızın eğitimleri eksik kalmaktadır. Ailelerin büyük çoğunluğu sadece devletin verdiği haftalık 2 (+1) seans ile yetinmek zorunda kalmaktadır. Özel gereksinimli çocukların aldığı eğitimin özel eğitim, fizik tedavi, dil konuşma terapileri, ergoterapi kalemlerinin hepsini aynı anda alabilecekleri şekilde düzenlenmesini ve haftalık 2+1 grup seansı olarak verilen seans hakkının haftalık en az 20 - 40 seans arası olacak şekilde düzenlenmesi talep edilmektedir.

Örgün öğretim bünyesinde açılan özel alt sınıflarda ve özel eğitim uygulama okullarında daha fazla özel eğitim alan mezunu öğretmen bulunması, çocukların eğitiminin hakkıyla verilmesi talep edilmektedir. Özel gereksinimli çocukların, bireylerin eğitim hakkı da tıpkı diğer çocuk ve bireylerin hakları ile eşdeğer şekilde anayasa tarafından korunan bir hak ve sosyal devletin

22/18

gereklerindendir. Bireysel seans ücretlerinin oldukça yüksek olduğu ve kendi imkanı ile özel seans aldırabilecek ailelerin sayısının sınırlı olduğu bilinmelidir.

Özel gereksinimli çocukların haklarının hakkıyla karşılanması, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin kaliteli hizmete devam edebilmeleri için gerekli maddi ve sosyal düzenlemelerin ivedilikle yapılması talep edilmektedir. Özel gereksinimli bir bireylerin, hayata katılabilmesi, toplum tarafından kabul görerek yaşayabilmesi ve birey olabilmesi aldığı eğitime bağlı bir durumdur. Özellikle küçük yaşlarda olmakla birlikte, hayatı boyunca ne kadar çok bireysel özel eğitim / fizyoterapi/ ergoterapi / dil konuşma terapisi alabilirse toplum içine girebilme, kendi başına hayatını sürdürme yetisi o ölçüde artmaktadır.

Yeterli ve yoğun bir eğitimle birçoğu iş gücüne katılabilecek olan bu bireyler, sadece gider olarak görülmemelidir. Bir sorunla baş etmenin en kesin ve güvenli yolu öncelikle önlem almak ve erken müdahaledir. Özel gereksinimli bireylerin eğitimleri için ayrılmayan bütçe, ilerleyen yıllarda hem bu bireylerin hem de ailelerinin fiziksel ve ruhsal tedavileri, yatılı bakımları, canlılara ve eşyalara verecekleri olası zararların giderilmesi için çok daha yüksek miktarlarda harcanacaktır.

Bu bağlam da özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için Gelir verdisi muafiyet ve istisnası, KDV istisnası, KDV İadesi, Vergi İndirimi, MTV Desteği veya benzeri muafiyet ve istisnalar geliştirilmeli ve özel eğitim için verilen destek artırılmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1) 2020-2023 yılları arasında özel gereksinimli bireylerin eğitimi için tüm kurumlarda belirlenen/harcanan bütçe miktarı ne kadardır? Eğitim dışındaki tüm kamu hizmetlerinde engelliler için belirlenen ve harcanan bütçe ne kadardır?
- 2) Özel gereksinimli bireylerin eğitimi için ödenen 8 saatlik desteğin yetersiz olduğu konusunda ailelerin taleplerini derleyen bir çalışmanız/araştırmanız mevcut mudur? Dünya genelinde sadece 8 saatin yeterli olduğu bir eğitim programı mevcut mudur?
- 3) Verilen 8 saatlik eğitim desteğinin yetersiz kalmasının açığa çıkardığı sorunlara dair bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur? 8 saatlik eğitim desteğini arttırmayı planlıyor musunuz?
- 4) 2023 bütçesinde engellilere sunulan hizmetler için kullanılacak bütçe payını yüzde 1,6'dan kaçaya yükseltmeyi hedefliyorsunuz?
- 5) Engellilere yönelik eğitim / fizyoterapi/ ergoterapi / dil konuşma hizmetleri veren rehabilitasyon merkezlerine yönelik mali ve vergisel destekler nelerdir? Bu merkezlerde kayıtlı istihdam sayısı nedir? Bu merkezlerden hizmet alan sayısı 2021-2022 yılında kaç kişi olmuştur? Bu hizmetlere karşı ödenen toplam destek miktarı ne kadardır?